

Latweeschu Awises.

48. gaddagahjums.

No. 18.

Treschdeenā, tannī 30. Aprilī (12. Mai).

1869.

Latweeschu Awises lihds ar saweem peelikkumeem makfa 1 rubuli fudr. par gaddu. Kas us sawu wahrdu apstellehs 24 eksemplarūs, wehl weenu dabuhs klabt varvelti. Ja-apstelle: **Delgawa Latv.** awischi nammā pee Janischewski; — **Rihga** pee Daniel Minus, teatera un wehwera eelas stuhrs, pee fw. Jahnas bafnizas jaunala mahzitaja **Mueller** un pee Dr. **Buchholz**, lelā Aleksander-eelā Nr. 18. — Wissi mahzitaji, Stohlmestexti, vagata walditaji, Stohwerti un zitti tautas draugi teek luggti, lai laffitajeem argahda to apstellefchanu. — Redaktora adresse irr: „Pastor Bierhuff, Schloß pr. Riga.“

Mahditajs: Politikas pahrsfats. Duschadas finnas. Gohnu lobpu kohfchanu. Divi brabli. Labba andele. Meitas padohms. Swirbulis par gabju putnu. Derrigas sahles pret wihibeheim. Wiesjaunahs finnas. Sluddinafchanas.

Politikas pahrsfats.

Zaur to Turkestan es uswinnefchanu Ajsjā Kree-wu walsts rohbeschas eet arween tahlahk us Deenwid-dehm, ta ka tas semmes strehlis wairs nau pahrsfats, kas muhsu Keisara rohbeschas fchikt no Ealandeeschu rohbeschahm Indija. Ealandes waldiba tadeht waj gribboht, waj jau effoht usrunnajufe muhsu Keisara waldibu, waj taks rohbeschas tur ta newarroht nolikt, ka us preeskchu tur eenaidiba un strihds nezelahs. Juli meh-nefi ar Kreeuwaldibu fahlfchoht nolikt Turku-Persijas rohbeschas. — Orenburga s steppes weena slipra Kirgisu banda tannī 18. Merzā uskritiuse weenai Kreewu saldatu kommandai, kas wedduse saldatu mantas; tee laupitaji tikkuschi aisdifshi, 20 tikkla noschauti un 3 kritta wangibā; no saldatu pusses tik 2 kasaki effoht-ewainotti. Tee Kirgisi bijuschi 600 wihti. — Franzija taggad jauni tautas-weetneeki teek iswehleti us nahkofcheem 6 gad-deem, un wissi nu gaida un newarr sagaidiht, kas tur isnahks; patte waldiba zerre, ka tauta tik uszelschoht tahdus tautas-weetneekus, jeb runnatajus ween, kas ar wissu ar meeru, ko tik Napoleona ministeri sakka; zitti atkal zerre, ka tauta wairahk tahdu wihtu bubschoht uszelt, kas par naudu un par gohdasihmehm nepahrdohd sawu padohmu, un kas bes bailehm atklahs wissas wainas un waijadisbas. Mehs dohmayam, ka ta leelaka toutes-weetneku puisse ir fchoreis buhs tahdi, kas klannahs un lohlahs preeskch ministereem; jo ta waldiba ar wissadu gudribu teem lautineem, kas paschi nemahk lassicht un rak-stiht, proht peedahwaht sawus kandidatus. Ka laj wissur taggad pee tautas-weetneku zefchanas buhtu meers, tad gudrajs Napoleons Belgija s ministerim pats fazzijs, ka wissch nebuh negribboht panemt Belgijas dselszellus, bet ka tik ar Belgijas waldibu par to gribboht falihkt, ka maschihnes ar waggonem, no Franzijas nahkoh tiefscham zaur Belgiju warroht isbraukt zaur. Tad nu abbas pusses nahkusbas pee labba meera; uszehluschi 3 wihrus no Frantschu un 3 no Belgeeschu pusses, laj schee 6 wihti

ismeklejoht wissas waijadisbas un atveeglosfchanas, kas derretu pee preeskchu wefchanas. Belgeeschti sawam ministeru preeskchneekam warr pateiktees par winna gudribu un pastahwibū, ka no leelas Franzijas nebij lizzees fabaidiht, bet tik gudri to leetu sinnaja west, ka pascham Napoleonam bij japoadohdahs winna padohmam. Franzijas ministeri senatām apleezinajuschi, ka sawus saldatus tik tad ween buh schoht isnemt no Nohmas, kad pahwesta dzhive tur buh schoht pilnigi drohscha un aissargata. „Geschu tad: — nesinnu kad!“ — Italijs waldiba atradduse, ka tas dumpis Mailandē (skatt. Latv. Aw. Nr. 17.) tikkla wahrihts no ta wezza dumpineeka Mazzini, kas Schweize tupp. Luganas pilfehta pee paschahm Italijs rohbeschahm. Italijs ministeri aistrakstijuschi Schweizes waldibai, ka tas winneem effoht rebiga leeta, ka Schweizes waldiba tam Mazzinim dumpi leek wahriht pee paschahm Italijs rohbeschahm. Tad nu Schweizeeschti to Mazzini wadda prohm no Luganas. — Spanijai jauns kandidats effoht gaddijees preeskch lehnina krohna. Zitti tur taggad usdohmajuschi to Hohenzolleru-Sigmaringenes prinzi Leopold Stefan Karl, kas tannī gaddā 1861 irr apprezzeees ar Portugales lehnina mahsu, prinzeessi Antonie Maria Fernando; fchis prinjis Pruheschu lehninam rads. — Seemet-Amerikas brihwalstu kongressis wissus Ealandeeschu padohmus par ta wezza strihda islihdsfchanu irr atmettis. Lassitaji gan sinnahs, ka Amerikas dumposfchanas karra Linkolna laikā Ealandeeschi teem dumpigeem wehrgu-kungeem, jeb deenwidnekeem karakuggus bij buhwejuschi, un ka Seemet-Amerikas brihwalstu pagehre, laj Ealande atlidsina to skahdi, kas Amerikas brihwalstihm zaur scheem fuggeem notizzis. Ealandes waldiba pehrn ar presidentes Johnsona suhtitu bij salihkuje, ka to leetu atdohschoht weenai meera komissijas apspreeschanoi, un ja ta komissija newarschoht salihkt, ta to leetu atdohschoht waj Pruheschu lehnina, waj Kreewu Keisara apspreeschanoi, un ko schee spreedischoht, ar to abbahm pusses waijagoht palikt meerā. Te nu kongressis scho salihkumu nepeenemm, bet sakka: ahtrahk pilnu meeru newarroht salihkt, pirms Ealandeeschi papreeskch skaidri nebuhschoht isteikt, ka wai-

nigi. — Presidente Grant wissus fawus suhtitus, ko suhta pee zitteem leelwaldneekem irr ismäklejis no teem labba-keem wihireem, wisseem pa praham, pat 2 mohrus wintsch uszehlis par faweeem suhtiteem, laj wissi redsoht, ka mohri nu pateesi brihwì; schee abbi mohru lungi gan ne-ees us Ciropu, bet weens us to brihwvalsti Lüberija Afrikä, ohts us Deenwid-Amerikas brihwvalstihm. Pirms tee tautas-weetneeki taggad aigahja us mahjahm us to laiku lihds Dezemberim, Grants wehl posemmigi, bet ihfi un neschaufigi Kongressim zehla preekschä, ka eeksch tahn 3 zitreisigahm dumpineeku walstihm Virginija, Misissippipi un Teksas wairs newarroht palikt ta karrawaldiba, tadeht Kongressis laj schihm 3 walstihm atwehlejoht noschitimmeh, waj teem jauneem lakkumeem par wehr-gu pilnigu brihwibu gribboht padohtees waj ne. Tautas-weetneeki gribbeja braukt mahjas un tadeht steigschus bes leelas teifschanas nospreeda, ka presidente pehz fawas patifschanas tannis minnetas walstis warr likt schitimmeh un tautas-weetneekus iswehleht, ja tahs walstis tik pilnigi peenemm tohs jaunohs lakkumus, ka mohreem tahdas pat rektes, kahdas baltajeem. Zaur scho gudru darbu Grants tahkahk tizzis ar to apmeerinaschanas darbu, ne ka skrodelihts Johnson zitreis ar fawu leeku stahstischau un stiwschanohs. Tee zitreisige wehrgutturetajsi nu apkaunahs un padohdahs Grantam ar labbu prahtu. Tee karra-tuggi ko Grants suhta us Kubas fallu, tur nebuht ne-buhfchoht eejauktees, jo teem dumpineekem spehka ne-effoht; tee tuggi tik buhfchoht sargah Seemei-Amerikas brihwvalstu pavalstneekus un mantas. — Amerika ne-pehrk tahs fallas, ko Dahn'i peedahwaja. Dahn'i nu nesinn ko darriht, jo tee laudis us paschas waldibas prasifchanu tur atbildejuschi, ka labprahf gribboht palikt par Seemei-Amerikas brihwvalstneekem.

Daschadas finnas.

No eelschwalbs.

No Widsemmes. Teek finnohitis, ka no Chrgleem, Jummurdas un Kastrenes schinnis deenäts atkal deewsgan leels lauschu pulks, faimneeki un kalpi Widsemmi effoht atstahjujuschi un aigahjujuschi, few zittur mäkleht dñshwoklus. Daschi effoht samettuschees lohpâ un Witebfkas gubernijä semmi nehmuschi us renti, bet leelaka dalla täpat aigahjujuschi, bes nekahdas ihpaschi nolifschanas, us kurreni un ko eefahl, tik tam taggadejam volftam luhkodami isbehgt. Winni ihpaschi schehlojabs, ka rente scheem effoht neschehligi augusta. Bet schee paschi pee tam gan effoht wainigi zaur to, ka rekuhshu gaddos stahwedami pujschi, no karra-deenesta gribbedami atswabbinates, mahju renti, weens ohtu pahfholidami, ta fazelloht, ka ne pascheem, ne zitteem eespehshanas ne-effoht, fawu sohlfchanu ispildiht us ilgaku laiku, kad arri labbaki gaddi buhtu, ne ka tee pagahjujushee. (Balt. wehstn.)

No Slohkas juhmallos. Tanni 5. Aprili mums schogad pirmajä pehrkons usnahza, un pehz tam gaifs pa-lilla tik auksts, ka mums gandrihs katru naakti salna bij un ka dahrii un lauki sahka eet atpalkal; ruds, jau smukki eesehluschhi, atkal sahka nihkt un weetahm jau palikka paruhni; turklaht tas ledus, kas klußa jeb leelâ nedelâ no Vinnu juhras-lihkuma isgahjis tubliht pehz leeldeena-hm nonahza us muhfu pufi un to gaifu ja-aufklina ja jo wai-rahk. Tee zaur Deewa schehlastibu tanni 25. Aprili brangs debbes-leetus usnahza, ka nu warram zerreh, ka seomas sebjums wehl apuhtifees. Ar sweiju pee mums zittâ zeemâ eet it labbi, zittâ atkal jo knappi. Kad nau sweijas, tad arri nau maises. Weenam leelam frohn-pagastam bij ja-eet luht, laj augstais frohnis to Turgu rentes-maksu schehligi gaidoht lihds wassarai; domehnu waldiba bij atsazzijis, ka newarroht gaudiht; tad nu pagastis zerre us augsto generalgubernatori. — Turprettim paschas Widsemmes juhmallâ, Mangalfallâ, Pehteruppe-neekös u. t. j. pr. ar sweiju eet jo brangi. Weenâ pat waddusdraudse tik dauds effoht iswilkuschi, ka us katru wihru 80 puhru renges isnahza.

Leepajä, tanni 23. Aprili no rihta pulksten 90s tas dampfluggis „Laplata“ schè atvedda mallâ tahs telegrafs-drahtes gallu, kas juhras dibbenâ irr likta no Dahnusemmes lihds Kreewsemmei. Laiks irr wehtroinsch un auksts.

Rihgas aismigguscha bruggu-leelkunga barona Gott-hard von Bietinghoff weetâ taggad winna dehls, lihds schinnigais Rihgas semmesteejas pesehdetajs baron von Bietinghoff irr iswehlehts par Rihgas bruggu-leelkungu.

G. B.

No Dohbeles pusses. Tanni naakti no 17. us 18. Aprili breefmigs ugguns grehks muhs isbeedeja, jo Jaun-Sessawa, Tanni Ohganu faimneekam J. Langensfeld gandrihs wissas mahjas nodedsa, tikai rija un pirts ween palikka. Ar stipru seemela webju ugguns ahtri pahrtlehtahs pahf wissahm ehkahn, tadeht mas ko warrejuschi is-glahbt. Dauds mantas sadegguscas, arri nouda un labbiba, un dauds wirtschafstes leetas; wissas zuhkas lihds ar 2 leeleem barrokseem, un wehl zitti leeli lohpi. Skahdi rehkiha lihds 3000 rub. bes tahn ehkahn; jo bija pahrtizis faimneeks, ko Deewä or laizigahm mantahm bij fwehtijis; bet tas wiss eeksch masa atchhu-mirkla palizzis par pelnu lohpinu, ta ka nu nabaga wihrs us reisi bes pajumta un bes pahrtikkas. Winsch gan lihds schim bijis par atspaidu atraitnehm un bahrikeem, apspeesteem un truhkuma zeetejem, un tomeht irr bijis zittam par skaudibu; jo pehz skaidras pahrllezingaschanahs ugguns zaur besdeewigahm rohkahm til warribuht peelaists; pahrekschuhu zuhku stalla jumts sahjus degt, un tad ugguns ahtri dsjists us istabu, paschi mahju-laudis wissi wehl gullejuschi, kad arri istaba jau degguse; kaiminu laudis noskrehjuschi un schohs mohdinajuschi, ta ka tad tikai no istabas to plikku dñshwibu glahbuschi.

J. Bergfeldt.

Pēhterbūrgā pee tāhs komitejas, kas no wissahm Kreewuvalsts mallahm salassa dāhwanas preefsch teem laudihm, kas tanns diwōs beidsamōs gaddōs ar lohti plahnu semmes auglu eenahfschanu apbehdinati, kā no ta laika, kad winna tāhs dāhwanas eesahka lassibt (es dohmaju tās bija seemā 18⁶⁷/68) libds 9. Merzam sch. g. irr eenahzis pawissam 2,021,854 rub. 80¹/₂ kap. Schi nauda arri tiktahbt irr isdohta teem truhzibū zeetejeem par labbu, kā 9. Merzā tanni komitejas kasse wehl bijis tik 27,586 rub. 85¹/₄ kap., kas ar tāhs komitejas presidenta, muhfsu Augusta leefirsta frohnomantneeka wehlefschanu arri teem apbehdinateem tils isdalliti. (Vj „Riga sche Zeitung.“)

— Kä Pehterburgas Kreewiskas avises raksta, ta dsehreenu akzise par wissu Kreewuvalsti 1868. gaddā istaifiusi $117\frac{1}{2}$ miljona rubulu un bes teem wehl kahdi 2 milj. rubulu effoht eenemti par dsehreeneem, kas par rohbeschu eewesti Kreewsenimē. Schi frohnim eenahkuu akzises nauda istaifa gandrihs trefchu dasku no wissahm zittahym valsts eenabkshanahm. Smukla naudina, kas teem dsehreenu bruhketajeem frohnim ja-aismaksa par — neko!

T.

No Leepqjas vusses 8. Aprili. Sen jau stahrs pa-
wassaru eeswannija, bes ka ihsti filts laiks bija; bet nu
rahdahs gan, ka tak pawaffara ar Deewa palibgu atnah-
kuſe un drihs ganninsch ir leelu lohpu barri warrehs ar
duksi lohpā fakkumōs waddiht. Aitas jau fen gannōs eet
un ausas un sičus jau dauds apfehjuſchi. Ta bija seema-
ka seema ta nuyat pahrlaista, kahdu ne wezzi zilweki ne-
atminnahs peeredſejuschi, kur wairahk leetus redsehts ne ka
fneegs un wairahk mihksts laiks ne ka sals. Kad wiffas
nedelas lohpā fakkaita, tad mum's scho vagabjuſchu seemu
tikkai ſehas nedelas ween kammanu zelſch pee maſa
falla bijis. Behrkons jau dauds reis scho seem dſirdehts
un mescha soħses jau Januāri redsetas pahreijamas. Ja-
nuāri 3 nedelas miglaš un leetus deħx fauleħ starrina nou
dabuta manniht. Wifs Merz bes flajvdranča un fneega
pahrlaists. Peħz ta filta leetus, kas 4. un 5. libnaja —
rudſiſchi i palikkuschti gaufscham falli, ir sahle fahk fal-
loħt un pumpurischti kruħmeem raiſitees.

— 18. Merzâ, wakkârâ pukkstens 708, kud faule patlabban nolajdahs — pee debbejs leels farlans stab s ar fpizzu gallu us seemela wakkara pussi bij redsams, kas pebz' babla wakkara blabsmâ issudda.

— Lihds 1. Aprilim Leevajas ohtsä eenahkukschi ar prezzehm 32 kuggi un isgahjuschi: 19 kuggi.

No Kursemmees. Nebha Tschiggans, kam arri nau ne druwas stuhrs, nedj ihsts kahds ammats, irr us Simbirsku gohjis laimi mekleht ka dasch Kursemineeks. Winsch labbahk paleek tur, kur tas dsummis un audsis, laj arri eetu ka eedams un ir pagruhti nahktu rohkla maises reczentsch. — Kesen lassiju Wahzu awisces, ka ap Kengsbergu, Bruhfchu Tschigganu leela banda gribbedama tur kahdu laiku apmestees, zaur sawu preeskneeku aprinka waldi-

schana! 6000 dahldeus drohschibas naudas sohlijußt. Iaj
tik waldischana it ibsu laiku tur wehletu usturreeës. —
Skatt, kas tur irr par baggateem Tschigganeem!! —

G. F. S.

No ahrwaltihm.

No Berlines. Katrā walsti, kur pawalstneeki sawus tautas-weetneekus uszell, laj parlamentā waj landtagā ovspreeesch walsts-waijadibas un likkumus, tur arri tas likkums rohnahs, ka parlamenta sehdeschanas laika teesas neweenu tautas-weetneeku nedrikbst apzeetinah, zittas nekahdas wainas deht, bes ween ja winsch irr strahdajis kahdus rupjus, leelus grehka nedarbus, kas kriht appalksch kalla-teesas spreefchanu. Bes tam wehl tai teesai, kas ween tautas-weetneeku apzeetinajuse, tuhliht jalaisch finna pee pascha parlamenta. Tanni 28. (16.) Aprili Seemel-Wahzsemmes walstsrahts jeb parlamenta presidente teem sapulzeteem tautas-weetneekem islassija preeskchā schahdu grahmatu, ko dabujis no Diffeldorfes wirsprokureera: „Nemmohs to gohdu, tam Seemel-Wahzsemmes walstsrahts presidentam it paklausigi to finnu doht, ka tas tautasweetneeks, Friedrich Mende, kas peederr pee Seemel-Wahzsemmes walstsrahts (parlamenta) irr usfuhdsehts, ka winsch tanni nakti no 24. us 25. Aprili Gadbach dallibu uehmis pee tur notikuschas dumposchanas, kad schee pebz fawa ammata gribbeja darriht, un pee zittu lauschu mantas isphostischanas, ka winsch arri zittus lauschus usflubbinajis us schahdeem nedarbeem; turklaht winsch irr pohstijis tahs weetas meeru un irr usflubbinajis us to, ka walsts-eeriktes teek eenihdetas un nizzinatas; por schahdeem nedarbeem eefsch strahpeslikumu grahmataš §§ 91. — 100 un tahlahk, irr runnahts; tadehk winsch tanni paschā nakti, kur tee dumposchanas darbi notikka, irr apzeetinahs un aisswests us Diffeldorf. — Tanni paschā nakti arri Bruhfchu lehning justizministerim finnu esmu laidis par ſcho leetu.” — Kad parlamenta presidente ſchorakstu biji islassijis, tad weens tautasweetneeks Schweizer wahrdā, Mendi labs draugs un beedrs, Bruhfchu waldbai leels eenaidneeks, pagehreja laj to Mendi tuhliht laischoht wallā, jo nekahdu launumu ne-effoht darrijis; paschi tee schandarmi effoht issittuschi lohgus un Mendi gahjuschi wirſu ar sohbineem. Walsts-kanzleris, graf Bismark teizis, ka schandarmi effoht wezzaki, prahrtigi wihi, kas nemehds lohgus iffist un dumpotees, bet kas turpretim nemeerigus mehds meerinah- un dumpineekus kert. Parlaments nospreeda, ka weenai kommissijai ta leeta effoht ja-apspreeesch un faws padohms ja-isteiz, pirms pascham parlamentam par ko buhs spreeest. Tanni 3. Mai (21. Apr.) parlaments tad beidsoht nospreeda ar 107 balſihm pret 90, ka Mende taggad effoht ja-islaisch no zetuma us to laiku, tamehr parlaments wehl sehdehs; kad parlamenta sehdeschana buhfchoht beigtees, tad to Mendi atkal warroht apzeetinah ja waijaga. Rahdahs, ka tas

Mendes kungs Gadbachâ zaur dumpigahm runnahm tohs darba-wihrus irr usslubbinajis pret waldibu, un kad schandarmi aisseleguschi dumpigi runnaht, tad tee darba-laudis, no Mendes eetrazzinati, fabkuschi strahdaht waras darbus. Bes Mendes wehl 22 darba-wihri irr eelikti zeetumâ.

No Badenes. Tanni suhdsibâ, kas no Konstanzes burmeistera Stromeyer bij ussuhsdeta pret to biskapu Kübel, taggad Mannheimes wirsteesa nospreeduse, kas biskaps sawu gorrigu ammatu zaur to ne-effoht wis bruhlejis nepareisti, ka to burmeisteri isslehdiss no Neemeru-katolu basnizas. (Skatt. peelik. pee Latv. Aw. Nr. 7.)

No Londones, tanni 29. (17.) Aprili. Netahk no Athlones weens gruntneeks, kapiteins Tarleton irr nokauts. G. B.

Kahdas Wahzsemmes awises raksta, ka Bruhfch u karrapulkâ tee augstee wirsneeki wissi effoht no muischneeku fahrtas. Generaku un feldmarschalu no birgeru waj no zittu semmu lauschu fahrtas wissâ armijâ ne-effoht ne-weena; jo starp teem 51 Bruhfch u generaleem un feldmarschaleem effoht 28 printschi (Lehnina radchineki waj familijas peederrigi) un 23 muischneeku. Arri par mojeem tik effoht 235 no birgeru, bet 456 no muischneeku fahrtas. Bet turprettim to masako offizeeru effoht diwreiis tildauds no birgeru fahrtas, ne ka no muischneeku, ka: no teem 8444 appalsh-leitenanteem effoht 5787 birgeri un tik 2657 muischneeku. Waldiba par to leetu nu likku se raksti, ka starp teem generaleem tadeht ne-effoht semmas fahrtas laudis, ka katrs karra-wihrs, kas paleekohit par generali, no waldibas teekohit uszelts muischneeku fahrtâ.

Italijâ salassijuschees kahdi 100 buntauneeki, kas wasajotees apkahrt pa kalneem Modenas pilsehita turvuma. Winni eijoht masos pulzindos, teekohit wadditi no zitteem jauneem jilwekeem, kas vreckschlaikâ Italijas Lehnina karravulkâ bijuschi par offizeerem, — winni effoht ap-brunojuschees ar Schweizes flintehm, un teekohit faulti par „brihwvalstneekem.“ Tee wasanki ne-aiskarohit ne privatlaudis, ne arri privatlauschu mantu; winni tik is-eijoht us to, nemt few par labbu to no waldibas jauni ewestu malschanas nodohschana. Kad tee malschanas naudas eenehmeji pee meldereem atnahkoht, to krohnum peenahkomu naudu fanemt, tad melderu winneem parahdoht tohs no buntauneeku wirsneekem isdohthus kwittantschus: ka sawu maksu aismalkajuschi. Laikam tee blehschi teem meldereem buhs isdewuschees par malschanas nodohschana fanehmejeem no waldibas, un ta winneem to naudu iskrahpuschi. Taggad Italijâ wissadâ wihse isflattotees bailigi: blehschu un buntauneeku ne-effoht truhkums. Nefen waldiba effoht usgâbju si weenu slevpenu beedribu, pee ka peederrejuschi dauds karravihu, kas wehl stahw krohna deenesta; schee bijuschi apnehmu-schees, tikkids ka dumpis iszeklahs, newis Lehninu aishahweht, bet dumpineeloom eet palihgâ. T.

No Bruhfcheem finno, ka Berlinê tohs trauskus, ka: muzzas, wahtis un maklus, kur fudraba un selta nauda, kas tur no tahm, ta 1866. gadda kareâ uswarretahm walschim par atlibdsinaschanu atwestas — uhtrupê vahrde-wifchi un 372 dahldexus 29 fudr. grafhus un 10 pseenius eenehmu-schi. — No teem warri sprest,zik besmehra tur tahs naudinas bijis atfuhltitas par kareâ-maklu.

Amerikas awises stahsta fcho lohfschu leetu: „Greeku taggadeja Lehninene Oiga, muhfu Keisara brahla meita, kas tur oisprezzeta. Atehnê, Greeku galwas pilsehita, ar sawu jaun'peedfimmuschi princi us rohlahm — eijoht zeereht par eelahm, un kad ta zittas pilsehnteezes ar behrneem us rohlahm fateekohit, tad paleekohit stahwoht, runnajoht ar winnahm un falibdsinajoht sawu behrnu ar teem zitteem behrneem!“ — E kur Lehnifschliga mahte kahda newissur atrohnama!! —

New-Yorkâ, Amerika 30. Dezemberi wihrs nomirris, wahrdâ Mosli Klark, kas tanni gaddâ 1747. Juni mehnesi dsimmis un nu, ka pats warri aprehkinah — 121 $\frac{1}{2}$ gaddus fasneedjis. — Schis gan nedsiidetu, — Mohsus wezzumu irr panahjis!! E. F. S.

Gohwju lohpu kohpschana.

(Beigums.)

Kad nu retti tikkai kahdam buhs tik dauds feena, ka kas sawus gohwju lohpus warretu barroht ar tihru feenu ween, tad te gribbu doht kahdas 14 sawadas rezeptes jeb pamahzifchanas tahdeem barribas maijsjumeem, kas feena wehrtibu un winna sprekku pilnigi aissahw. Weena waj ohtra no minnetahm rezeptehm few buhs derriga, un tadehk katrai gohwi, kas 600 mahrz. smagga, ta barriba pebz schihs rezeptes pasneedsama katra deenâ. Par deenu:

Mahrz.	Nr. 1.	Mahrz.	Nr. 2.
6	pławu feena,	7	pławu feena,
9	śirnu salmu,	6	meeschu salmu,
8	kartoffelu,	9	kartoffelu,
1	lebzú mistu.	1 $\frac{1}{2}$	eljes rauschu.
Mahrz.	Nr. 3.	Mahrz.	Nr. 4.
9	pławu feena,	4 $\frac{1}{2}$	pławu feena,
5	meeschu salmu,	4 $\frac{1}{2}$	ahbolina feena,
18	kahlu,	4 $\frac{1}{2}$	ousu salmu,
1	eljes rauschu.	8	kartoffelu,
		1	kweefchu slijy.
Mahrz.	Nr. 5.	Mahrz.	Nr. 6.
3 $\frac{1}{2}$	pławu feena,	9	pławu feena,
4 $\frac{1}{2}$	ahbolina feena,	1 $\frac{1}{2}$	ahbolina feena,
6	ousu salmu,	5	kweefchu pellawu,
10	kartoffelu,	6	kartoffelu,
	1 $\frac{1}{2}$ eljes rauschu.		1 $\frac{1}{2}$ eljes rauschu.

Mahrz.	Nr. 7.
7	pławu feena,
4½	síru falmu,
3	kweeschu pellawu,
12	kahlu,
1	eljes rauschu.

zirvi un nu pawissam nositta to breesmigu swehru. Winsch eewilla to meschā, tad steidsahs pee grafa meschfarga to notiklumu usrahdiht; jo winsch nomannija ka tas swehrs laikam no turrenes isspruzzis par tuwahm rohbeschahm.

„Pebz kad winsch atnahza mahjās, tad tuhlin gahja pee kaimina Kehlera ar teem wahrdeem:

„Meisteri, tew sawa balta gohws jayahrdohd man.“

„Manna balta gohws?! waj tu negudrs? Kas gan pahrdohs gruhsehnu lohpu, un wehl tohdam weenam, kahds tu effi, kani nau ne grashcha noudas?“

„Waj tu schoricht newaideji.“ Jahnis jautaja, „ka tew naudas truhkums? Sche“ — winsch iswilka to tehwa mafku, ko winsch arveen nessaja pee fewis, — „fche tew wissa manna baggatiba! man wairahk nau, bet fai gohwi buhs buht mannai.“ Kehlera gandrihs ne-ustizzeja swahm azzihm, jo tee duklati spihdeja winna firdi; winsch fmeedamees wairahk reisas isskaitija to naudu un ta' bei-dsoht teiza: „Laj tod arri ta balta Lihse tew valeek, ja tik tu apfohlees wissu zauru, katu peekdeen pee man strahdahrt par brihwu.“

„Wihrs un wahrs!“ Jahnis atfauzahs, „to es tew sohlohs ar preeku.“

Tà Jahnis tikkä pee baltahs gohws, kas zaur winna labbu kohpschanu drihs bij ta smukkaka wissa apgabbalā. Winnam nu bij diwi mahjas beedri: tas puhdelis un ta balta gohws, un wehl wirsū 5 dahldei, ko tas meschfargis no grafa atneffa par pataizibas mafku, ka Jahnis to kuli bij nosittis, kas wehl kahdu leelu skahdi tanni apgabbalā buhtu warrejs darricht. Nu jau ta skalka sunnau buhda sahka sahloht, un kad ta gohws metta diwi baltus tellifchus, kam neweena spalwa nebija tumfcha, — kas tad bij laimigahks ne ka Jahnis? Pateesi, Kahrlis tà nepreezajahs par sawu leelu winnestibu, ka Jahnis par sawu masu gannibu. Tà atkal kahds laiks pagahja; tad kahdu deen' ta gohws ka traakka pahrskechja mahjās no gannibas, spahrdijahs un khattijahs par wisseem tschetreem stuhreem kuhli, it ka pats launojs tai us kalla buhtu tuppejis. Isbailes pahnehma to Zahni; winsch steidsahs raudsift, kas ar to nu effoht un par brihnumu redseja, ka pulks bischu bij usmettees us winnas. „Bittes!“ tà winsch gawileja, un ar pahri lehzeenu ar sawu kurwitti bij kahkt, sanehma tahs bittes kurvi un pebz pahri stundu to jauno fai miessa kohkā, un tas masajs waddijums nu laupija meddu no ta baggata kaimina Dubihm fainneeka pulku dahrsa preeksch nabaga Jahnis jaunas kolonijas. Tas auglu kohks gattawojahs un ar faveem augleem puschoja ta grafa galdu, un wiss argobbals runnaja par Jahnis schiglu tikkumu un Deewa swehtibu. Kad winsch daschu deen' pa treppelh preezigs kahpaleja auglus at-prassidams no faveem kohkeem, tad nemannija wis, ka dauds reis pakkat winna, par Dubihm fainneeka dahrsa sehtu ta patte daila dwehselite noluhkojahs, kas arri

Deewu luhgdama to reis skattijahs, kad winsch ka pateefigs dehls sawa tehwa azzis aisspeeda raudadams.

Tà ruddens un seema pagahja, un gads bij optezzeis, pawaffara rahdijahs jaula, mesch un lauki laida sollus azzus, eepreezinadami katra zilweka firdi. Jahnis labs tikkums un tehwa mass krahjums winnu waddija laimigi, winnaam ar ikktru deenu gahja labbahk us preekschu; nekas winnu ne-apgruhtinoja, ka tik tas weet, ka no brahka nekahdu sianu nedabuja.

Reis kahdā Aprila walkarā ta daila pukkite, kas bij Dubihm fainneekam weenigs behrns un kas arri bij ta skaiastaka un isslaweta wissa apgabbalā, sawā kombari pee lohga us rohkas usmettusees un ar sawahm fillahm azzinahm ka fapnoodama pahrsfattija tohs swehtdeenas weesus, kas bij fapuljejjchees appaksch leepas, tur allu dsert. Bet ka Jahnis teit nebij redsams, to ta Regine sinnaja it labbi; tik dsirdeja par winna runnajam,zik winsch effoht taupigs, ka prohtoht no katra neeka to grunti, un ka katu leetu mahkoht taishit, un ka winna masa fainneebah azzihm redsolt wairojotees. Winnai wehl tà fapnojoht un fmaidoht, kaut patti nessinaja par fo, — kau! te smalki ratti grabb, weens skaiists peejubgs ar staltu pilsehtneku tuwojahs un peetur appaksch leepas. Levns jauneklis ar skaistu waigu, deggofchahm azzihm, melnu bahrdu un usgreesteem matteem, usleedsa bahrgi: „Eij mahjās puisch! — faturi firgu! Dubihm, nabz valibdsi iskahpt.“ Ar staldeem fohleem winsch iskahpa no ratteem, tam opstulbuscham fainneekam, kas ar atplehtuschu mutti stahweja, fneedsa rohku, kas no gredeneem spihdeja un mirdseja, tad eegahja eeksch to sanahkuscho lauschu pulku, fmeedamees: „Nu, waj juhs laikam nepashheet Kahrl Schubergi? Juhs aitas galwas! ja, ja, es tas pats, kam gohdigs Dubihm fainneeks to mahju atuehma un to ahdu pahrvilla par azzihm. Tapest es nahku winnam to atmaksah; es winnam atnemschu winna mihiu Regini!“ Nu apsweizinaschanas un apbrihnoschanas heidsahs. Bet neweens wairahk neko nessinaja, ka tik no teem virmeem winneteem 200. Winsch likka atfaukt Zahni, un ar gawileschana to sagaidija prettirahdidams ka tak bes fweedreem arri labbu maijs warroht ehst; stahstija, ka ohtru reis us lotteriju jo leelu winnestibu effoht trahpijis.

(Us preekschu wehl.)

Lahba andele.

Kahdā walkarā Leischu mahjina ne tahsu no Kursemes rohbeschahm fwech Leitis eenahk ar grahamatu no teefas dohtu, kas israhda, ka schim firgs nosagts, ko schis meklejoht, un luhdsahs naletsmahjas. — Mahjas fainneeks arri fwechajam neleedsa par nafti pahrgulleht, un lihds ar winnu scheblodamees tam wehl labbas walkarinäs dewa baudiht un tad wissi gahja gusleht. — Bet fwech-

jam, kam sows stikkis bij galwā, meegs nebuht nenahza, un tà winsch nogaidija kamehr faimneeks ar taudihm bija aismigguschees. Tad zehlahs augscham, nogahja us stalli kur tas wakkara faimneekom brangu wehrsi bija pamannijis, panehma to un aisschedda ne wissai tahlu us kabdu birsiti, pefehja to, gahja atpakkat un atkal likkahs gulleht.

Öhtrā rihtā lad to wehrsi stalli ne-atradda, lad tuhliht dohmaja us sweschineeka, bet lad nu to istabā wehl atradda gulloeschu un lad schis uszehlees par to lehrumu arri lohti brihnijahs, tad wissas dohmas bij ja-atmett.

Brohcastu paturrejis nu schis firga mekletajis dewahs tahlahk par to zellu, kas wedda us mescha pufi, un meschā notizzis, otseen nu wehrsi no kohka un to us kahda ne wissai tahlu frohdinu aisscheddis pahrdohd Schihdam par 18 rubuleem. — Bet nu arri wakkars wairs nebij tahlu un Leitis luhdsahs laj schim dohdoht naftsmahju; jo tahlu effoht nahzis un pee wakkara nedrikhlstoht ar naudu zellā dohtees. Schihds tam arr labprahrt to wehleja. — Bet kas schi gan pee Schihda sehja? teifschu: Leitis atkal Schihdam brangu behro bij pamannijis, un schi bija ta waina. — Te Leitim atkal wakkarejajs stikkis schaujahs prahrtā; un rikti, lad wissi atkal zeetā meegā gull, tad blehdis zellahs no gussas, aisswelkahs flussinahm us stalli, panemm firgu, nowedd to us to pafchu meschu un pefeen, ka jau nakti papreeksch to wehrsi, tad eet atpakkat un leekahs atkal gulleht. — No rihta Schihds atrasdams, ka firga wairs nau, bet Leitis wehl turpat gull, skreen ka traks us ohtru pufi firgu mekleht. — Ba to starpu blehdis dohdahs us mescha, panemm fawu, — ne! labbaki teifschu Schihda firgu un pee ta faimneeka nojahjis, kam to wehrsi bija sadis, it preezigs schim stahsta, ka nu atkal laimejees fawu firgu sadisht. — Teiza arri, ka effoht brangs firgs un ka to ne fen pirzis, bet schis winnam nemas ne-effoht laimigs, jo taggad ihjā laikā jau ohtru reis tas tam teekoht nosagts, un nu pefdahwa faimneekam firgu, laj atpehrkoht, fazzidams: winsch gan lohti labs firgs un irr wairahk wehrts, bet lad tas mannim pawissam negribb eedohtees, tad es winnu jums par 20 rubuleem gribbu pahrdoh. — Leitis arri labbu summeli redsedams un no blehscha pahrrunnahts, panemm firgu un aismakha pagehretu maksu.

Blehdis nu turklaht aiseedams wehl faimneekam eetschukst ausis, ka tahdu wehrsi, kahds winnaam no kuhts effoht issags, kahds Kursemneeks ne tahlu kahdā frohgā Schihdam pahrdewis.

Tas Leitim nu bij ka karsts uhdens aiss frella, jo winsch finnoja, ka Schihds tahdu lehti peedahwatu prezzi labprahrt pefehma; kahpi fawam jaunajam behritim mugurā un ka fibbinis dohdahs prohjam us to nosazzitu frohgu. — Bet ka nu abbi brihnijahs, lad weens ohtram fawu lohpu eraudsija; Leitis it pikis issauz: „Kur tu mannu wehrsi nehmi?“ — Un kur lad tu mannu firgu

kampi? waizaja Schihds palehni. — Tee nu stahweja kā apstulboti weens pret ohtra, kamehr heidscht laidahs walodās; un nu weens ohtram stahstija, kā weens pee wehrschā un ohtrs pee firga bija tizzis; bet nu arri abbi it smalki bija peekrahpti, un lad nu scheem abbeem sawi lohpini bija mihi, un arri abbi stahweja weenā wehrtibā, tad Schihds fawu firgu un Leitis fawu wehrsi panehmis, abbi isschlihahs, soholidamees blehdim vakkal dshitees; bet schis jau deemschehl labbā gabbalā atskattijahs. Lehta pelna!

J. Steinhardt.

Meitas padohms.

Rahds gudrs un fapraktigs wihrs weenai jaunai, smukkai mettinai prassija, kapebz schi gan ne-eetoht pee ta branga kaufmanni? — „Kapebz? Om, tapebz ne, ka kaufmanni irr naudas wihrs, winsch irr tahds zilwels, kas tikkai pehz naudas dsennahs; seewischki tahdus wihrus nemihlo, kas tikkai pehz naudas wehl tihlo, bet tahdus ween'. kam jau dauds naudas kulle. Kad kaufmanni prezze bohti paleek wezzaka, tad winsch to lehtaki pahrdohd; bet kad seewa paleek wezzaka, tad winna gribb wairahk zeenischanu un gohdaschanu. Kaufmanni irr tahds wihrs, kas pirk un pahrdohd; seewas negribb, ka winnas tohp pirkas un pahrdohtas, bet tahs gribb tikkai, ka winnas taptu muhschigi mihletas un paturretas.“ — „Jums taisniba!“

M. R.

Swirbulis par gahju putnu.

Pellehktswahrzis swirbulitis,
Pascha aufsehts masputnitis
Ruddeni, kad swiehtels gahja
Sweschumā, — us kahjahn stahja,
Gribb un gribb tas spahrnös zeltees
Un us „Leiputreem“ aisseltees,
Tur, fur grandu pilni lauki,
Meddus-dishki, schleiniki tauki. —
Zitti putni gan apsmehja,
Wahrna teiza: „Ne-eij wehjā!
Laj gan schogad knappi graudi
Auguschi, — ko tamdehl raudi?!

Deewas preelfch katra maiši gahda,
Kas to luhds un tschakli strahda.“ —

Swirbulis gudrus neklaušija,
Sawu ligdu ipohstija,
Sawu mantu istakseja,
Prohm' ar seew' un behrneem skrehja —,
Tur, fur effoht labba dshwe
Swirbulit — fur wiss teem brihwē. —
Bet ka nu nabadsnam gahja,
Waj arr' laimes weetā stahja? —
Kas to dohs!? — Pehz ihju laiku —
Swirbulis klahrt ar skumju waigu, —

Kaunigs pahrleen wezzas mahjäss;
Juttisi — fä nu tam klahjahs!
Ne nu ligda, — ne nu maise —
Waj nu putninan nau raise! —
Nu pee raddeem japeeglauenschahs,
Tik ar tukshibu jaspauschahs.
Ak tu nabags swirbulitis,
Kam tu gahji, — pahrgalwitis!!? —

* * *
Kam nau gahju putnu dabba
Tä fä starkam, dschrei — labba,
Das laj paleek sawas mahjäss,
Kur pat wahnenai labbi klahjahs! —

G. J. S.

Derrigas sahles pret wihtelem.

Nemm weenu puddeli ouksta uhdenu, eeberr tai weenu mehrenu ehdamu kaxroti klofalki, faskallo labbi un eedohd lohpam eekschä; ja rahdahs waijadsgigi, dohd wehl ohtru reisu; tad lohps drihs buhs weffels. Schihs sahles defmit gaddu laikä isprohwejis, par derrigahm esmu at-raddis. Arri ar tahm vaschahm sahlehm firgus esmu paglahbis, kas wairahk bij graudus ee-ehdufschi. Wiswairahk frohdsineekeem schihs sahles waijadsetu turreht; doscham zellawihrom firgs paleek slims, un tad nesinn ko darriht; jaeskreij pee wahrdotaja, ja kahdu kur faklafina: bet ar schihs sahlehm par pahri kapeikahm tahs behdas beigtas.

C. B.

Breeksch Subbates haddazeetejeem
pee mannim no Wahnes basnizas draudses, zaar mahzitaju, eemakfati 8 rub., paiffam 34 rub. 65 kav. Janischewski.

No tabs eeksch Tulkuma ayrinka buhdamas Schmes pagasta-waldishanas, schabdeem pee Schmes pagasta peddriegem, lä:

1) Anfs Kreymann,

2) Indris Zabtneek un

3) Zehlab Zehlobsohn,

las bes passibem abrus fawa pagasta usturahs un las galwas-naudu nau mafajuschi, — zeeti teek peelobinahs, fawus parabus bes faweschanas nomakfah. Wissas muissch: un pagasta-polizejas läpä namma turraijt no schihs pagasta-waldishanas toby lubhat, minnetu pagasta lohzelius bes passibem un fawanzehm ne-asturahs, bet winnus lä arrestantus us fawu pagasta nofuhheit. 2

Schme, pagastawaldishana, 9. April 1869.
(Nr. 72.) Pagastawezz.: Janne Bergmann.
Pagastafrikw.: Kronberg.

D. Aufohn

Dervel-Mehmelmutschä, netakt no Bauskas; kur Selganas un Rihgas leekelsch sohja so-eet, taifa jaunmohdes Adler-arklus no kaltas dsefes wissadä leelumä par wislehtaku mafsu. 2

No zensures atwelehts. Selgawa, 28. April 1869. Nr. 39.

Wisjaunakahs finnas.

Londonē tanni 4. Mai (22. April). Walstomantu kanzlers Lowe Engandes parlamentam teizis, ka tas karsch, to Engandeeschi pehrjnajä gadda ar Abbesineescheem weddufschi, makfojht paiffam 8,775,000 £ sterlius (gandrihs 60 miljoni rubulus).

Barzelonā tanni 5. Mai (23. April). Spanijas waldbiatur Karlstu-fadumposchanu usgahju un 36 zilwekus sanehmuzeet, starp scheem ir zittus augstus wirfneekus.

Madridē tanni 6. Mai (24. April). Kortes peenahmuschi likumu, vähz ka Spanijas waldbai no walsts-eenahlfcha-nahm ja-usturr wissu satoku basnizas buhshanu un basnizas fungus un turklaht arri wisseem zittas tizzibas peederrigeem ir raid brihw eeksch Spanijas Deewakalposchanas turreht.

Pehterburgā tanni 25. Aprili vähz puudeenas fä telegraafsiino par 1mu 5% eekschligu usdewu-aibileeneschanu 173 rubl. un par 2tru 170 rubl. tappa mafkati.

Jelgawa tanni 27. Aprili Rihgas Latweeschu beedribas lohgekti pilsehta teatera nammä Kursemmes haddazeetejeem par labbu teäteru spehlejuschi — un kas lihds schim pee mums nekad wehl nebija redsehts — tee spehleja latwiski 2-flattu-spehles. Jelgchu mihleem kaimineem gan lohti pateizigi par to, ka muhju Kursemmes nabageem par labbu fawu leelu puhlinu nau scheinlojuschi un mums pirmo latweeschu-kumedinu rahijschä, tad tomeht leelam flattitaju pulsam bij lohti schehl, ka tannis flattu-spehles mihlo Latweeti par dauds rupja uswalka ween dabuja redseht, jo par dauds tur bij to rupju wahrdi un lihdsbu. — Walkar pawakkara sibbens pee mums Jelgawa eespehre Palejas eelä weenä skursteni, bet paldeenos Deewam to neeedesinaja.

R. S.—z.

Latv. Aw. apgahdatajs: Gotthard Vierhuff.

Slubdinkaschanas.

No Schnikkeres frohna vagasta teefas wissi tee, sam kaddas taifnas paraduprassifchanaa bhubu pee tabs mantas, to nomirruscha Kruschkalnes Kawufait fainneela Janne Bederstöhm, toby us-aizinati, ar fawabm prassifchanabm un taifnahm veerahdschanaa libds 2. Mai sch. g., kas par to weenigu un isslebgchanaa termiu noliks, pee schihs vagasta teefas veeteitees, jo weblahk neweens waits netiks klausitis; täpat arri wissi tee, kas tam mirruscham to parada buhu, toby us-aizinati, fawus parodus tanni minnetu deenä illihofinah, jo zittadi tee vähz likkumeem itls strab-petti.

Schnikker, tanni 4. April 1869. gadda.

(Nr. 51.) Breekschlehd.: A. Leestig.

(S. B.) Teefasfrikw.: A. Georgy.

Tanni nakti no 2. us 3. Aprili sch. g. irr Kurfischu masamuischä Almendern trihs firgi no stalla issagi:

- weens behrs firgs, 12 gaddus wezs, bes fümes;
- weens melns firgs, 8 gaddus wezs, bes fümes;
- weens melns firgs, 10 gaddus wezs, bes fümes.

at liblu purnu (deggunū).

Tanni paschä nakti irr Kurfischumuischä basnizas krohdsineekam weeni ohres-ratti issagi.

Kas par scheem sagteem firgeem un ratteem taifnu fannu warr doht, dabu 25 rubl. pateizibas naudas.

Labbi fehklas un ehdam i rahzen (kortoffi) Obshelovpi, toby vahdrobti no 2 Libagges muischawaldishanas. Libagge pee Laikeem, tanni 18. April 1869.

La englischi magashne**A. Th. Thieso Nihga.**

uljetz majus Adler-arklus ar un bei preelsch-grechameem naacheem, ibstenas steiriskas ifkap-tees, schlippeles, lohgakallus, klehts un durjuu atslehgas un naglas wissadä leelumä.

Druktahs pee J. B. Steffenhagen un debla.